

Фітохімічне дослідження листя кремені гібридної
Очкур О. В., Александрович М. Ю., Гончаров О. В., Шалахіна Л. О.

Національний фармацевтичний університет
Кафедра фармакогнозії (м. Харків, Україна)
alex.o4kur@gmail.com

Вступ. *Petasites hybridus*(L.) G. Gaertn., В. Mey. & Scherb., кремена гібридна – багаторічна трав'яниста рослина родини айстрових (*Asteraceae*), відома здавна своїми лікувальними властивостями. Зростає по балках, ярах, берегах річок, озер. Поширена в середній і південній зонах Європи. В Україні найчастіше зустрічається у Поліссі та Лісостепу, переважно в західних областях. У листі рослини містяться сапоніни тритерпенової природи, дубильні речовини конденсованої групи, ефірна олія, холіноподібні речовини, флавоноїди, органічні кислоти, каротиноїди, Mn, сліди піролізидинових алкалоїдів [1-3]. У народній медицині препарати листя та коренів *P. hybridus* знаходять застосування завдяки своїм спазмолітичним, протимігренозним, ранозагоювальним, гіпотензивним, заспокійливим, відхаркувальним, протиглистним, потогінним властивостям. Листя кремені гібридної входить до мікстури за прописом М. Н. Здренко [1].

Метою нашої роботи стало фітохімічне вивчення листя кремені гібридної, заготовленого у червні 2021 р. у Житомирській області.

Матеріали та методи. За допомогою фітохімічних реакцій ідентифікації та методів тонкошарової хроматографії у водному та етанольному (70%) екстрактах з листя *P. hybridus* встановлено наявність сапонінів, гідроксикоричних кислот, флавоноїдів, дубильних речовин, компонентів ефірної олії, слідів алкалоїдів. Кількісне визначення фенольних сполук досліджуваної сировини проводили спектрофотометрично із використанням спектрофотометра СФ-46 у перерахунку на абсолютно суху сировину. Вміст полісахаридів визначали гравіметричним методом.

Результати. Вміст флавоноїдів, встановлений методом диференційної спектрофотометрії в перерахунку на кверцетин, склав $0,53 \pm 0,02\%$. Вміст гідроксикоричних кислот, встановлений методом прямої спектрофотометрії в перерахунку на хлорогенову кислоту, склав $1,55 \pm 0,03\%$. Вміст суми розчинних поліфенольних сполук, встановлений спектрофотометрично з використанням реактива Фоліна-Чокалтеу в перерахунку на галову кислоту, склав $6,16 \pm 0,08\%$. Вміст водорозчинних полісахаридів склав $7,33 \pm 0,15\%$.

Висновки. За результатами дослідження у листі кремені гібридної ідентифіковано тритерпенові сапоніни, гідроксикоричні кислоти, конденсовані дубильні речовини, компоненти ефірної олії, сліди алкалоїдів. Встановлено кількісний вміст флавоноїдів, гідроксикоричних кислот, суми розчинних поліфенольних сполук, полісахаридів.

Література:

1. Лікарські рослини : енциклопедичний довідник / за ред. А. М. Гродзінського. – Київ : Видавництво «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992. – 544 с.
2. Chizzola R., Ozelsberger B., Langer T. Variability in chemical constituents in *Petasites hybridus* from Austria. *Biochemical Systematics and Ecology* 28 (2000) 421-432.
3. Wildi E., Langer T., Schaffner W., Berger Büter K. Quantitative analysis of petasin and pyrrolizidine alkaloids in leaves and rhizomes of in situ grown *Petasites hybridus* plants. *Planta Med.* 64 (1998) 264-267.